

Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita
accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum
notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum
Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 49. Vtrum Deus omnia, quæ vult, necessario velit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

biectum enim materiale diuinæ voluntatis est solum id, quod Deus potest velle: sed Deus non potest velle omnia, sed sola bona, mala autem, & impossibilia non potest velle; ergo &c.

2. Secundò videtur, quòd obiectum formale diuinæ voluntatis non sit sola diuina essentia, & bonitas, sed etiam creaturæ rationales. Nam obiectum formale est, quod potest amari gratia sui, hoc est vt finis, & ratio amandi; sed creaturæ rationales possunt à Deo amari vt finis, & ratio amandi; alioquin non possent amari amore amicitiae, & beneuolentiae, ad quem requiritur, vt subiectum ametur tanquam finis cui; ergo.

3. Respondeo, ac dico primò, quod diuina voluntas habet pro obiecto materiali Deum, & omnia alia, tum existentia, tum non existentia, tum possibilia, tum impossibilia, tum bona, tum mala, ita tamen, vt non omnia velit, sed quædam velit, quædam nolit, quædam purè permittat. Probatur: nam illud est obiectum materiale diuinæ voluntatis, circa quod versatur diuina voluntas; sed diuina voluntas versatur circa se ipsam, & omnia alia; ergo &c. Probatur minor: nam diuina voluntas versatur circa ipsum Deum, volendo Deum existere, & habere omne bonum: versatur circa possibilia, volendo, vt possint esse; circa impossibilia, volendo, vt esse non possint; circa omnia bona existentia, volendo, vt existant; circa mala culpæ existentia, illa prohibendo; & permittendo, vt existant. Ratio est, quia Deus ita est ratio omnium, sicut decet, vt sit ratio omnium; sed decet, vt Deus sit ratio omnium bonorum per se, & illa intendendo, malorum autem sit ratio purè per accidens, & solum permittendo propter hoc ipsum, quia bonum est illa permittere; ergo &c.

4. Dicendum secundò: licet diuina voluntas habeat pro obiecto materiali Deum, & alia à Deo, tamen solam diuinam essentiam, & bonitatem habet pro obiecto formali. Probatur: nam illud est obiectum formale adæquatum diuinæ voluntatis, quod ita est obiectum, vt sit ratio, cur diuina voluntas velit omnia, quæ vult, nolit omnia, quæ non vult, permittat omnia, quæ permittit &c; sed sola diuina essentia est talis ratio, alioquin actus diuinæ voluntatis, qui sunt idem cum diuina essentia, non essent adæquate à se, & à diuina essentia, sed haberent rationem distinctam; ergo &c.

5. Hinc infertur, quod sicut Deus seipsum cognoscit in se ipso, obiecta verò distincta non cognoscit in se ipsis, sed in diuina essentia, sic Deus seipsum amat, & vult propter seipsum, & propter suam bonitatem, obiecta verò distincta non vult propter seipsa, sed propter bonitatem diuinam. Illud enim est amatum, volitum, vel nolitum, aut permittitum propter seipsum, quod est ratio volendi, nolendi, aut permittendi; sed sola diuina bo-

nitas est ratio volendi, nolendi, aut permittendi omnia, quæ Deus vult, non vult, aut permittit; ergo &c. Quia verò voluntas in illud solum tendit tanquam in finem ipsius voluntatis, quod est ratio volendi, & est id, cuius gratia est volitio, ideo Deus solum seipsum & suam bonitatem amat vt finem, in obiecta verò distincta tendit tanquam in ea, quæ sunt ad finem, vt docet expressè S. Thomas hic quæst. 19. art. 2. dicens. *Sic igitur Deus vult, & se esse, & alia; sed se vt finem, alia vt ad finem, in quantum concedet diuinam bonitatem etiam alia participare.*

6. Ad 1. nego maiorem. Obiectum enim materiale diuinæ voluntatis non est solum id, quod diuina voluntas potest velle, sed etiam id, in quod potest tendere, vel volendo, vel nolendo, vel purè permittendo; sed voluntas diuina non solum potest tendere in bona, illa volendo, sed etiam in mala, illa nolendo, & purè permittendo; & non solum potest tendere in possibilia, volendo, vt possint esse, sed etiam in impossibilia, volendo, vt non possint esse, vt explicatum est num. 3. ergo &c.

7. Ad 2. concedo maiorem, & distinguo minorem; si Deus non amaret creaturas rationales vt fines amoris diuini, non amaret illas amore beneuolentiae; nego: si non amaret vt fines boni voliti, & vt perceptiuas totius utilitatis ex bono volito, concedo. Ad amorem beneuolentiae abstractissimè consideratum non requiritur, vt subiectum ametur tanquam finis amoris, sed sufficit, vt ametur tanquam finis boni voliti, perceptiuas totius utilitatis ex bono volito, & vt non ordinetur vnice ad utilitatem alterius contradistincti; sed Deus licet non amet creaturas rationales vt fines amoris diuini, qui amor est ipse Deus, tamen illas amat vt fines perceptiuos totius utilitatis ex bono volito, non ordinando illas ad utilitatem Dei, vel alterius contradistincti à creaturis rationalibus; ergo &c. Ex opposita ratione creaturas irracionales Deus non amat amore beneuolentiae, quia illas totaliter ordinat ad utilitatem rationalium contradistinctarum ab irracionales. Sed quo pacto Deus amare possit, ac de facto amet creaturas rationales amore amicitiae, examinabitur ex professo infra quæst. 63.

QVAESTIO XLIX.

Vtrum Deus omnia, quæ vult, necessariò velit.

S. Th. q. 19. a. 3.

1. **P**rimò videtur, quod Deus omnia, quæ vult, velit necessariò, & non liberè. Si enim veller liberè, posset non velle; sed velle Dei est idem cum esse diuino; ergo Deus posset non esse, vel posset non habere esse volitio-

litionis, quod habet de facto, & sic posset mutari.

2. Secundò videtur Deus omnia, quæ vult, liberè velle, etiam seipsum, & suam essentiam. Libertas enim est perfectio simpliciter simplex actus voluntatis; sed Deus cum vult se ipsum, habet omnem perfectionem simpliciter simplicem; ergo &c.

3. Respondeo, quod Deus necessariò vult se existere; at non necessariò, sed liberè vult existere alia à se, ita vt possit velle, vt existant, vel non existant, & licet voluerit Mundum existere, potuit velle, vt non existeret, adeoque liberè voluit existentiam Mundi. Probatur prima pars: nam omnis voluntas necessariò vult suam beatitudinem, præsertim si talis beatitudo sit infinitè perfecta, & contineat omne bonum sine vlla admixtione mali, & possit haberi sine vilo labore, ac difficultate; sed Deus per hoc ipsum, quod existat, habet omne bonum sine vlla admixtione mali, & sine vlla difficultate, ac labore; ergo Deus necessariò vult se existere. Probatur secunda pars: nam vnaquæque res per appetitum innatum, vel elicium inclinatur ad duo, ad habendum bonum, & ad illud communicandum; voluntas verò habito bono perfectè sufficiente, & continente omne bonum, eoque communicato communicatione infinitè perfecta, & continente omnem communicationem, potest dicere: *sufficit mihi habere omne bonum, idque summè communicare, nolo illud communicare alia communicatione imperfecta*; potest etiam dicere: *quia habeo omne bonum, ac decet meam bonitatem, vt illud communicem secundum varios gradus, volo illud communicare secundum varios gradus*; sed Deus habet in se ipso bonum sufficientissimum, & continens omne bonum, idque communicat ad intrinsecam communicatione summè perfecta per intellectum Filio, per voluntatem Spiritui Sancto; ergo est liber ad dicendum *sufficit, nolo me communicare ad extrinsecam, vel ad dicendum: quia decet meam bonitatem, vt me communicem non solum ad intrinsecam communicatione perfecta, sed etiam ad extrinsecam communicatione imperfecta secundum varios gradus, volo me communicare, producendo creaturas secundum varios gradus*.

4. Confirmatur, nam voluntas necessariò vult solum finem, cætera verò eatenus necessariò vult, quatenus sunt necessaria ad finem; sed Deus est adequatus finis sui ipsius, & cum sit sibi sufficientissimus, potest habere omne bonum sine existentia vilius extrinseci, adeoque nullum extrinsecum est necessarium ad finem Dei; ergo &c.

5. Ad 1. Vt Deus liberè velit creaturas, non requiritur, vt possit non habere volitionem, sed sufficit, vt volitio possit non terminari certo modo ad creaturas.

6. Ad 2. distinguo maiorem; libertas volendi infinitum bonum est perfectio simpliciter simplex actus voluntatis, nego: libertas volendi bona creata, & finita, concedo maiorem;

concedo minorem; & nego consequentiam. Libertas volendi bonum infinitum non est perfectio simpliciter simplex actus voluntatis, sed solum libertas volendi bona finita, & creata; ergo quia actus diuinæ voluntatis habet omnem perfectionem simpliciter simplicem, Deus per talem actum debet se ipsum velle non liberè, sed necessario, & naturaliter, ac sola bona creata, & finita debet velle liberè.

QVÆSTIO L.

Vtrum Deus physicè, vel metaphysicè necessitetur ad faciendum optimum ad extra?

S. Th. q. 19. art. 3. & 10.

1. **V**idetur necessitari, primò quia Deus necessitatur ad faciendum id, ad quod iuxta suam naturam habet summam inclinationem; siquidem infinitæ inclinationi non potest resistere; sed Deus cum sit summum bonum, habet infinitam inclinationem ad se summè communicandum ad extra, & ad faciendum optimum ad extra; ergo.

2. Secundò Deus non potest operari nisi honestissimè, ac saltem non potest operari cum imperfectione morali; sed qui liberè omittit facere quod est melius, eo ipso non operatur honestissimè, & contrahit imperfectionem moralem; ergo.

3. Terriò videtur, quod Deus ex suppositione, quod liberè voluerit creare Mundum, non potuerit non creare Mundum optimum. Si enim fecisset Mundum non optimum, posset Deo dici: *opus tuum poterat melius fieri*; sed ille, cui potest hoc dici, eo ipso non operatur vt perfectus artifex; ergo.

4. Quartò valet hæc illatio: *Deus hoc fecit; ergo optimum fuit hoc fieri*; sed non valeret, si Deus omissio meliori, posset facere quod est minus bonum; ergo &c.

5. Quintò Athanasius lib. de Incarnatione Verbi dicit: *absurdum, indecorumque erat eius opera interire, idque sub ipsius artificis conspectu*. Augustinus libro 4. de Genesi ad literam cap. 16. dicit: *benefacere si non posset, nulla esset potentia; si autem posset, nec faceret, magna esset inuidia*. Clemens Alexandrinus lib. 6. Stromatum post medium dicit: *Cum Deus sit bonus, si cessaret vnquam benefacere, Deus quoque esse cessabit, quod nefas est dicere*; sed repugnat metaphysicè, vt Deus faciat aliquod absurdum, & indecorum, vt sit inuidus, & vt cesset esse Deus; ergo &c.

6. Respondeo Deum neque physicè, neque metaphysicè necessitari ad faciendum optimum ad extra. Probatur primò: nam si Deus necessitaretur ad faciendum optimum ad extra, cum melius sit creare Mundum, quam non creare, fuisset metaphysicè, vel

X

phy.